

tieke kiessysteem of het gerechtelijke systeem. Niet-formele politieke deelnemers worden onzichtbaar in de nationale politiek. Anderzijds herbergt de ruimte van de stad een wijde waaier aan politieke activiteiten: kraken, demonstraties tegen brutaal optreden van de politie, de strijd om de rechten van de immigranten en de daklozen, het beleid inzake cultuur en identiteit, of het beleid rond homo's en lesbiennes. Veel van dit alles is op straat zichtbaar. Een groot deel van de stedelijke politiek is concreet en wordt bepaald door mensen, eerder dan af te hangen van massale mediatechnologieën. Politiek op buurtniveau maakt de vorming mogelijk van nieuwe types politieke onderwerpen, die niet door het formele politieke systeem moeten gaan.

Dankzij de nieuwe netwerktechnologieën gaan lokale initiatieven deel uitmaken van een globaal netwerk van activisme, zonder dat de specifieke, lokale problematiek uit het oog wordt verloren. Een nieuw type grensoverschrijdend politiek activisme ontstaat, gericht op een veelheid aan plaatsen, die echter wel hecht met elkaar verbonden zijn via digitale communicatie. Volgens mij is dit één van de voornaamste vormen van kritische politiek, mogelijk gemaakt door het internet en andere netwerken. Het resultaat is een beleid van lokale aangelegenheden, waarbij alle plaatsen van een bepaalde streek, land of de hele wereld met elkaar worden verbonden. Het is niet omdat het netwerk wereldwijd vertakt is, dat alles op globaal niveau moet plaatsvinden. Digitale netwerken dragen bij tot de productie van nieuwe soorten onderlinge verbindingen onder wat gefragmenteerde topografieën lijken te zijn, zowel op globaal als op plaatselijk niveau. Politieke activisten kunnen een beroep doen op de netwerken voor globale of niet-lokale transacties én ze gebruiken om de plaatselijke communicatie en transacties binnen een stad of landelijke gemeenschap te verbeteren.

De grote stad van vandaag, in het bijzonder de globale stad, blijkt een strategische site te zijn voor deze nieuwe types operaties. Het is een strategische site voor *global corporate capital* maar het is ook één van de sites waar de vorming van nieuwe claims door informele politieke medespelers concrete vormen aanneemt.

Een nieuwe definitie voor het begrip 'lokaliteit'

Weldra zullen veel stadsbewoners het 'lokale' beginnen ervaren als een soort micro-omgeving met globale reikwijdte. Veel van wat we blijven voorstellen en ervaren als iets lokaals (een gebouw, een plek in de stad, een huishouden, een activistenorganisatie hier in de buurt...) bevindt zich eigenlijk niet alleen op de concrete plaatsen waar we ze kunnen zien, maar ook op digitale netwerken die de wereld rond

gaan. Ze zijn verbonden met andere dergelijke gebouwen, organisaties, huishoudens, enz. die mogelijk aan de andere kant van de wereld liggen. Soms zijn ze zelfs meer georiënteerd op die andere gebieden dan op hun eigen, onmiddellijke omgeving. Denk maar aan een financieel centrum in een globale stad of het kantoor van een mensenrechten- of milieuvereniging. Ze zijn niet gericht op wat hen omringt, maar op een globaal proces. Ik denk aan deze lokale entiteiten als micro-omgevingen met een globale reikwijdte.

Ik wil hier kort ingaan op twee punten. Het eerste is: wat betekent voor 'de stad' de proliferatie van deze globaal georiënteerde en toch erg plaatselijke kantoren, huishoudens en organisaties? In deze context wordt de stad een strategische fusie van ontelbare globale circuits, die er doorheen lopen. Naarmate de steden en stedelijke gebieden meer en meer worden doorkruist door niet-lokale, merkbaar globale circuits, is veel van wat we als lokaal ervaren (omdat het lokaal gelegen is) eigenlijk een getransformeerde conditie in de zin dat het verweven is met een niet-lokale dynamiek of een lokalisatie is van een globaal proces. We kunnen dit beschouwen in termen van spatialisatie van verschillende projecten op economisch, politiek en cultureel vlak. Dit heeft een specifieke combinatie van interacties tot gevolg in de relatie van de stad tot haar topografie. De nieuwe ruimtelijkheid van de stad die op die manier tot stand komt, is slechts gedeeltelijk, en wel om twee redenen. Ze vertegenwoordigt slechts een deel van wat in de steden gebeurt en weerspiegelt slechts gedeeltelijk wat we beschouwen als de ruimte in de stad, of dit nu wordt begrepen in termen van de administratieve grenzen van een stad of in de vele denkbeelden die bestaan in de verschillende sectoren van de bevolking van een stad. Indien we stedelijke ruimten beschouwen als een productieve omgeving, die in staat is om nieuwe configuraties voort te brengen, dan is deze ontwikkeling een signaal dat er talrijke mogelijkheden zijn.

Het tweede punt ten gevolge van deze proliferatie van digitale netwerken die de stad doorkruisen, betreft de toekomst van steden in een steeds meer gedigitaliseerde en ge-globaliseerde wereld. Hier kunnen de condities en de drijfkrachten die het model van de globale stad typeren, een praktische manier zijn om het centrale karakter van de stedelijke ruimte in complexe steden te bepalen. Om maar één van die drijfkrachten te noemen: hoe meer geglobaliseerd en gedigitaliseerd de operaties van ondernemingen en markten zijn, hoe groter het strategische belang van hun centrale management- en coördinatiefuncties (en de corresponderende materiële structuren). Het is juist door de digitalisering dat we simultaan en wereldwijd een ruime waaier aan activiteiten en systeemintegratie kunnen waarmaken, of het nu gaat om fabrieken, kantoren of diensten. Het is ook precies die combinatie, die het belang van de centrale